

Internationale Ontwikkelingsassociatie

HET FONDS VAN DE WERELDBANK VOOR DE ARMSTEN

IDA

Het Fonds van de Wereldbank
Voor de Armsten
WERELDBANKGROEP

WIE WE ZIJN

De Internationale Ontwikkelingsassociatie (International Development Association - IDA) is het fonds van de Wereldbank bestemd voor de armste landen ter wereld. IDA werd in 1960 opgericht met als doel armoede te verminderen door het verstrekken van leningen (zogenoemde 'kredieten') en donaties voor programma's die economische groei stimuleren, ongelijkheid verminderen en de levensomstandigheden van de mensen verbeteren.

IDA werkt in het verlengde van de oorspronkelijke kredietafdeling van de Wereldbank – de Internationale Bank voor Herstel en Ontwikkeling (International Bank for Reconstruction and Development – IBRD). IBRD werd opgericht om als zelfstandige onderneming leningen en advies te verstrekken aan middeninkomenslanden en kredietwaardige landen. IBRD en IDA delen hetzelfde personeel en hoofdkantoor en hanteren dezelfde strenge normen voor het beoordelen van projecten.

IDA is een van de grootste bijstandsverleners voor de 77¹ armste landen ter wereld, waarvan er 39 in Afrika liggen. Het is de grootste verstrekker van donorgelden voor essentiële sociale diensten in deze landen.

IDA verstrekt zogenoemde 'concessionele' leningen tegen gunstige voorwaarden. Dit betekent dat IDA-leningen rentevrij zijn of tegen een zeer lage rente worden verstrekt en een looptijd hebben van

25 tot 38 jaar. Het is ook mogelijk om pas na 5 tot 10 jaar aan de terugbetaling te beginnen. IDA doet ook schenkingen aan landen die in een schuldencrisis dreigen te vervallen.

Naast deze concessionele leningen en schenkingen verleent IDA aanzienlijke schuldverlichting in het kader van het schuldverlichtingsinitiatief ten behoeve van arme landen met hoge schulden (Heavily Indebted Poor Countries – HIPC) en het multilateraal schuldverlichtingsinitiatief (Multilateral Debt Relief Initiative – MDRI).

Voor het boekjaar dat eindigde op 30 juni 2015 trok IDA in totaal 19 miljard dollar uit voor 191 nieuwe operaties. 13 procent daarvan werd in de vorm van schenkingen toegewezen. IDA heeft sinds haar oprichting 312 miljard dollar verstrekt voor investeringen in 112 landen. De jaarlijkse toezeggingen zijn gestaag toegenomen en bedroegen de afgelopen 3 jaar gemiddeld zo'n 19 miljard dollar.

Enkele cijfers

Belangrijkste IDA-verwezenlijkingen in de periode 2011-2015.

5,1 MILJOEN

Leraren aangeworven en/of opgeleid over een periode van 4 jaar.

205 MILJOEN

Kinderen ingeënt.

17 MILJOEN

Zwangere vrouwen kregen prenatale zorg van een zorgverlener.

¹ India is per einde van het boekjaar 2014 niet langer op IDA-hulp aangewezen, maar zal bij wijze van uitzondering overgangssteun krijgen tot einde IDA17 (boekjaren 2015-17).

Enkele cijfers

Belangrijkste IDA-verwezenlijkingen in de periode 2011-2015.

50 MILJOEN

Mensen kregen toegang tot verbeterde watervoorziening. Elke dollar die in water en sanitaire voorzieningen wordt geïnvesteerd, levert een rendement op van 4 dollar.

413 MILJOEN

Mensen kregen toegang tot essentiële gezondheidszorg.

WAT WE DOEN

De armste landen ter wereld slagen er vaak niet in voldoende kapitaal aan te trekken om in hun dringende ontwikkelingsbehoeften te voorzien en zijn daarom aangewezen op internationale financiële hulp.

IDA is een 'multi-issue' instelling, wat betekent dat de associatie een breed scala ontwikkelingsactiviteiten ondersteunt. Hieronder vallen o.a. basisonderwijs, eerstelijnszorg, drinkwatervoorziening en sanitair, landbouw, verbetering van het bedrijfsklimaat, infrastructuurwerken en institutionele hervormingen. Deze interventies maken de weg vrij voor meer gelijkheid, economische groei, het creëren van werkgelegenheid, hogere inkomens en betere levensomstandigheden. In de periode van 1 juli 2014 t/m 30 juni 2017 (IDA17) ligt de thematische focus van IDA vooral op klimaatverandering, fragiele en door conflict geteisterde staten, gendergelijkheid en inclusieve groei.

Zo wordt verwacht dat IDA17 financiering zal verstrekken voor o.a. elektriciteitsvoorziening aan 15-20 miljoen mensen, levensreddende inentingen voor 200 miljoen kinderen, microfinanciering in de vorm van leningen aan meer dan 1 miljoen vrouwen en eerstelijnszorg voor 65 miljoen mensen. Zo'n 32 miljoen mensen zullen toegang krijgen tot schoon water en nog eens 5,6 miljoen mensen tot betere sanitaire voorzieningen.

Een groot deel van de problemen waar ontwikkelingslanden mee worden geconfronteerd stopt niet bij de grenzen. Door hulp te verlenen bij het aanpakken van deze problemen helpt IDA te voorkomen dat moeilijkheden op het gebied van veiligheid, milieu en gezondheid tot wereldwijde problemen uitgroeien.

IDA biedt donoren een efficiënt kanaal om ontwikkelingshulp richting de armste landen te sturen.

Doordat de bijdragen aan IDA en de aflossingen van huidige en voormalige ontvangers worden samengebracht in een enkel fonds, kan IDA de deelnemende landen van een substantiële, stabiele en betrouwbare financieringsbron voorzien voor hun ontwikkelingsprioriteiten.

IDA is ook een belangrijke partner in tijden van crisis en in noodsituaties met hulpmiddelen zoals het zogenaamde Crisis Response Window (CRW). CRW ondersteunde landen die zware crisissen doormaakten, zoals Haïti in de nasleep van de aardbeving in 2010, West-Afrikaanse landen die door de Ebola-uitbraak werden getroffen en Nepal na de aardbeving van 2015. Daarnaast heeft CRW sinds de introductie ervan in IDA16 1,8 miljard dollar verstrekt in respons op crisissen en noodsituaties in 18 IDA-landen verspreid over 5 regio's. De landen kregen deze CRW-middelen bovenop de reguliere toewijzingen van IDA.

IDA's operationele werkzaamheden worden verder aangevuld met analytisch onderzoek voor beleidsprogramma's gericht op armoedebestrijding. IDA adviseert overheden in ontwikkelingslanden hoe ze de basis voor economische groei kunnen verbreden en de armen kunnen beschermen tegen economische schokken.

Verder coördineert IDA donorhulp die schuldverlichting biedt aan arme landen die hun schuldenlast niet aankunnen. Bij het toekennen van schenkingen wordt rekening gehouden met de schuldenlast van de verschillende landen om een schuldencrisis te voorkomen en te

verzekeren dat hun schuldenlast houdbaar blijft.

IDA hecht veel belang aan de ontwikkelingseffecten van haar programma's en wordt gezien als een platform dat op transparante, effectieve en efficiënte wijze resultaten boekt. (Meer over het meten van resultaten vindt u verderop in deze brochure.) Zo heeft IDA in de periode 2011–2015 de inenting gefinancierd van meer dan 205 miljoen kinderen, 50 miljoen mensen toegang verschaft tot betere watervoorziening, en meer dan 5 miljoen leraren aangeworven en/of opgeleid.

Bezoek ons online voor meer informatie over wat we doen en verneem wat donoren en anderen over ons zeggen op www.worldbank.org/ida, www.facebook.com/ida.wbg, en www.youtube.com/worldbank.

In de periode 2005-15
verstrekte IDA
158 miljard dollar aan
financieringen voor
2114 projecten in
IDA-landen.

#EndPoverty
#IDA

HOE WERKT IDA?

IDA staat onder toezicht van 173 landen, die allen aandeelhouder zijn en samen de Raad van Bestuur vormen. De dagelijkse ontwikkelingswerkzaamheden van IDA worden beheerd door operationele medewerkers van de Wereldbank, maar ook overheden en uitvoerende instanties in the programmalanden.

Terwijl IBRD het grootste deel van haar kapitaal via de financiële markten vergaart, wordt IDA hoofdzakelijk gefinancierd door bijdragen van de overheden van de lidstaten (zie kader IDA-contribuanten). Donors en afgevaardigden van de kredietnemers komen om de drie jaar bij elkaar om IDA's middelen aan te vullen en overeenstemming te bereiken over IDA's strategische koers. De meest recente aanvulling van IDA's

middelen – de 16de aanvulling (IDA17) – werd afgerond in december 2013 en resulteerde in de hoogste aanvulling ooit met 52,1 miljard dollar voor de financiering van projecten over een periode van 3 jaar die eindigt op 30 juni 2017. Van dit bedrag van 52,1 miljard gaat 4,5 miljard naar het Multilateral Debt Relief Initiative en ruim 4 miljard dollar naar concessionele partnerleningen. Dit is een cruciale innovatie die tijdens de aanvullingsgesprekken werd ontwikkeld.

Het aanvullingsproces bestaat doorgaans uit vier officiële vergaderingen die in de loop van een jaar worden gehouden. Naast de functionarissen van de thans ruim 50 donoroverheden (de 'IDA-gedeputeerden'), worden ook vertegenwoordigers van lenende landen bij het proces betrokken om te verzekeren dat het beleids- en financieringskader van IDA aansluit op de werkelijke behoeften van deze landen.

Beleidsnota's die tijdens de aanvullingsonderhandelingen worden besproken, worden gepubliceerd. De ontwerpversie van de aanvullingsovereenkomst wordt vóór de laatste aanvullingsvergadering op het web geplaatst en staat open voor reacties van het publiek. IDA-medewerkers zijn ook doorlopend in overleg met ngo's en denktanks wereldwijd.

IDA heeft in 2014 voor het eerst de hoogste categorie behaald in de 2014 Aid Transparency Index

#OpenDev
#AidEffectiveness
#EndPoverty

Hoe IDA-middelen worden toegewezen. De IDA-kredietnemers hebben een aanzienlijke behoefte aan financiering onder lichte voorwaarden. Maar het beschikbare totaalbedrag dat de donoroverheden hebben toegezegd is onvoldoende om in alle behoeften te voorzien.

IDA moet dus beslissen hoe de beperkte middelen worden verdeeld onder de gekwalificeerde landen (zie kader kredietnemers). Financieringsbesluiten worden genomen op basis van een reeks criteria, zoals de inkomensniveaus van de landen en de resultaten die ze kunnen voorleggen wat betreft het beheer van hun economieën en de uitvoering van lopende IDA-projecten.

Om in aanmerking te komen voor IDA-fondsen moeten landen eerst aan de volgende criteria voldoen:

- Relatieve armoede, gedefinieerd op basis van het bruto nationaal inkomen (BNI) per hoofd van de bevolking. Dat cijfer moet onder een vastgestelde drempelwaarde liggen die jaarlijks wordt herzien (in boekjaar 2015: 1215 dollar).
- Gebrek aan kredietwaardigheid voor leningen tegen marktvoorwaarden

zodat er behoefte ontstaat aan concessionele financieringsmiddelen voor het ontwikkelingsprogramma van het land.

Vervolgens wordt beoordeeld hoe goed de landen hun beleidsprogramma's voor economische groei en armoedebestrijding uitvoeren, op basis van een zogenoemd Country Policy and Institutional Assessment. Deze beoordeling en de mate waarin de projecten die IDA financiert goed uitgevoerd worden, vormen samen de prestatiebeoordeling van het land (IDA Country Performance Rating). Naast deze beoordeling spelen factoren zoals de bevolkingsgrootte en het inkomen per hoofd van de bevolking een rol voor IDA-toewijzingen. Alle beoordelingen worden op de website van IDA gepubliceerd: www.worldbank.org/ida.

IDA-donors en de Wereldbank adviseerden in de IDA17-overeenkomst dat sub-Sahara Afrika de hoogste prioriteit zou blijven voor IDA en minstens 50 procent van het IDA-geld toegewezen zou krijgen, voor zover de uitvoering van de afzonderlijke nationale ontwikkelingsprogramma's dit rechtvaardigt.

Leningsvoorwaarden. De leningsvoorwaarden variëren voor de diverse leden van IDA naargelang hun inkomensniveau en schuldenstatus. Als gevolg van de besprekingen en evaluaties tijdens IDA17 werden de kredietvoorwaarden aangepast voor landen die alleen op IDA een beroep doen, wat voor hen in 'zwaardere' voorwaarden resulteerde (kortere looptijden en een lineaire afschrijving) terwijl de voorwaarden toch nog enigszins lichter blijven dan de heersende marktcondities.

IDA heeft in boekjaar 2015 haar financiering voor fragiele en door conflicten getroffen landen verdubbeld.
#Stability #PostConflict

IDA-Kredietnemers

77 landen (plus India) komen momenteel in aanmerking voor IDA-fondsen. Of een land in aanmerking komt voor IDA-steun hangt eerst en vooral af van de relatieve armoede. De status van een land wordt bepaald op basis van het bruto nationaal inkomen (BNI) per hoofd van de bevolking. Dat cijfer moet onder een vastgestelde drempelwaarde blijven.

IDA ondersteunt ook een aantal landen, waaronder enkele kleine eilandoeconomieën, waarvan het BNI per capita boven deze drempelwaarde ligt, maar die

onvoldoende kredietwaardigheid genieten om van IBRD te kunnen lenen.

Sommige landen zoals Vietnam en Pakistan komen voor IDA-fondsen in aanmerking op basis van het inkomen per hoofd van de bevolking, maar zijn ook kredietwaardig voor IBRD-leningen. Deze landen worden 'gemengde' landen genoemd.

De lijst van huidige IDA-kredietnemers vindt u via www.worldbank.org/IDA/borrowers.

IDA-Donors

Ondanks moeilijke omstandigheden in vele landen, is de internationale gemeenschap in december 2013 overgegaan tot de hoogste financiële toezegging ooit om extreme armoede sneller uit te bannen. Dit getuigt van de overtuiging van onze ontwikkelingspartners dat een investering in de toekomst van de armste landen een investering in de toekomst van alle landen is.

Dit topresultaat weerspiegelt de grote gezamenlijke inspanningen van bijna 51 traditionele, opkomende en nieuwe partners om hun bijdragen te vergroten (per 19 januari 2016). G7-landen waren goed voor 68 procent van de bijdragen in de vorm van

schenkingen of gelijkwaardig. Bijdragen van nieuwe donors en voormalige IDA-kredietnemers vormden een welkome aanvulling op de totale samengevoegde financiering. Deze bijdragen ondersteunen de groeiende rol van opkomende economieën in de ontwikkeling van armere landen.

Evenals in vorige aanvullingen, heeft de Wereldbankgroep via IBRD en IFC ook nu uit eigen middelen bijgedragen aan IDA (ditmaal bijna 3 miljard dollar). De aanvulling omvatte ook bijdragen van huidige en voormalige IDA-klanten in de vorm van aflossingen, zwaardere voorwaarden en versnelde terugbetalingen.

HOE WETEN WE DAT IDA WERKT?

IDA meet al ruim 10 jaar de resultaten van haar inspanningen inzake groeibevordering en armoedebestrijding en informeert donors over de effectiviteit van hun bijdragen. Het Results Measurement System (RMS) geeft de resultaten weer voor alle IDA-landen samen, op basis van een geïntegreerd kader voor de beoordeling van resultaten en performantie. Het geeft ook aan of IDA's operaties en diensten effectief en efficiënt gerund worden en werken.

Het RMS verdeelt de relevante indicatoren in vier pilaren. De eerste twee pilaren meten de algemene ontwikkelingsresultaten die een

land boekt, en de mate waarin IDA hieraan bijdraagt. De andere twee pilaren meten in welke mate de performantie-doelstellingen bereikt werden. De vier pilaren zijn: (1) de vooruitgang geboekt door IDA-landen; (2) ontwikkelingsresultaten waaraan IDA bijdroeg; (3) IDA's operationele effectiviteit; en (4) IDA's effectiviteit als organisatie.

Het RMS vormt een aanvulling op de meer gedetailleerde resultaatgegevens die al eerder beschikbaar waren op project-, land- en sectorniveau, alsook op de kwalitatieve analyses die op land-, sector-, thema- en projectniveau worden uitgevoerd.

Enkele cijfers

Belangrijkste IDA-verwezenlijkingen

8 MILJOEN

Plattelandsbewoners in Tanzania kregen in de periode 2007-2015 toegang tot water, een stijging van 75%.

78 MILJOEN

Leerboeken en docentenmaterialen werden ontwikkeld, gedrukt en geleverd aan basis- en middelbare scholen in Ethiopië, en meer dan 148 leerboeken werden ontwikkeld in 2010-2013.

DE TOEKOMST VAN IDA

De beperkte budgettaire manoeuvreerruimte waar overheden vandaag de dag over beschikken brengt uitdagingen met zich mee voor alle partijen die betrokken zijn bij ontwikkelingssamenwerking – van kredietnemers over donors tot ngo's. Hoewel de doelstellingen voor duurzame ontwikkeling een cruciale kans bieden om extreme armoede uit te bannen, blijkt uit de omvang en de complexiteit van de uitdaging pas echt welke toezeggingen en financiering nodig zijn om de doelstellingen te realiseren. En hoewel een aantal landen in het komende decennium wellicht IDA's drempel inzake het inkomen per hoofd van de bevolking zal overschrijden, is het ook duidelijk dat er in deze landen nog altijd miljoenen arme mensen zullen zijn die verder op aanzienlijke hulp aangewezen zijn, vooral tijdens

de overgangsfase van concessionele naar zwaardere leningsvoorwaarden.

Hoewel het landschap van ontwikkelingsfinanciering sterk is veranderd, zal ontwikkelingshulp van overheidswege een belangrijke financieringsbron blijven voor IDA-klienten en blijven schenkingen cruciaal voor het IDA-model. Verstandiger gebruik van deze concessionele financiering is echter essentieel om meer kapitaal uit de publieke en private sector als katalysator en hefboom te benutten voor de doelstellingen voor duurzame ontwikkeling.

In het kader van onze inspanningen om optimaal gebruik te maken van WBG-middelen en zo te voorzien in de behoeften van de ontwikkelingslanden, zoeken we naar manieren om verder

te komen met de IDA-middelen. Om transformatieve resultaten neer te zetten, moet IDA als belangrijkste instrument voor de tenuitvoerlegging van de mondiale doelstellingen in de armste landen steeds meer innovatieve benaderingen aanwenden.

IDA blijft zich grondig vernieuwen in het licht van deze veranderende uitdagingen. We werken continu samen met donors en kredietnemers om nieuwe oplossingen te vinden voor uitdagingen zoals IDA's financiële stabiliteit, de fragiliteit van de landen en andere grensoverschrijdende ontwikkelingsvraagstukken. De grootste uitdaging is om de aandacht van de wereld vast te houden wat betreft ons wereldwijde streven om extreme armoede te beëindigen en te verzekeren dat de fondsen zo efficiënt mogelijk worden gebruikt.

IDA helpt landen de overstap te maken van crisis en fragiliteit naar stabiliteit door een bundeling en schaalvergroting van de inspanningen van de donors voor een optimale impact. **#CrisisResponse**

WAAROM IDA?

De Internationale Bank voor Herstel en Ontwikkeling, beter bekend als de Wereldbank, werd in 1944 opgericht om de wederopbouw van Europa te faciliteren na de verwoestende Tweede Wereldoorlog.

Het succes van dat initiatief leidde ertoe dat de Wereldbank zich een paar jaar later op ontwikkelingslanden ging richten. IDA werd in 1960 opgericht om de armste ontwikkelingslanden van de broodnodige financiering te voorzien, maar tegen mildere voorwaarden dan wat de Wereldbank toen kon bieden.

Vandaag de dag wordt IDA erkend als een transformerende kracht die individuele nationale donors niet kunnen bereiken.

- IDA neemt het voortouw in de aanpak van wereldwijde uitdagingen. Of het nu gaat om het verhogen van de weerbaarheid van kwetsbare regio's tegen klimaatverandering of het helpen creëren van banen om voormalige strijdkrachten terug in de maatschappij op te nemen, IDA tracht alle actoren te verenigen in de aanpak van complexe problemen voor het gemeenschappelijk goed en helpt de wereld veiliger te maken.
- IDA is een transformerende kracht. IDA helpt landen tot oplossingen te komen die letterlijk het ontwikkelingslandschap veranderen – van haar innoverende landbouwoplossingen voor miljoenen mensen in Zuid-Azië die in de jaren '70 met hongering werden geconfronteerd tot haar pionierswerk op het gebied van schuldverlichting en de gefaseerde vermindering van het verbruik van gelode benzine.
- IDA richt zich op de lange termijn. IDA blijft in het land, ook nadat de camera's vertrokken zijn, en richt zich op langetermijngroei en capaciteitsopbouw om duurzame resultaten te behalen.

- Wanneer de armsten worden genegeerd omdat zij niet winstgevend zijn, is IDA er voor hen. IDA biedt waardigheid en levenskwaliteit, zorgt voor schoon water, elektriciteit en toiletten voor honderden miljoenen arme mensen.
- IDA verbetert de wereld voor meisjes en vrouwen. IDA tracht de gevolgen van millennialange genderdiscriminatie te niet te doen door meisjes naar school te laten gaan, vrouwen toegang te verschaffen tot financiering om kleine ondernemingen op te starten en uiteindelijk de economische vooruitzichten van gezinnen en gemeenschappen te helpen verbeteren.
- Samen met de Wereldbankgroep kiest IDA voor een geïntegreerde ontwikkelingsaanpak. IDA helpt een omgeving te creëren waarin verandering kan gedijen en de particuliere sector mee investeert in de toekomst.
- IDA is ook een wereldleider in transparantie: geen enkele andere internationale organisatie is aan zo'n streng en onafhankelijk systeem van evaluaties onderworpen. Zo behaalde IDA in 2014 voor het eerst de Aid Transparency Index met een

4de plaats op een totaal van 17 multilaterale organisaties. IDA is een van slechts zes organisaties met een score van meer dan 80 procent wat betreft informatie op projectniveau

- Uit een beoordeling van het Center for Global Development en het Brookings Institute – ook in 2014 – kwam IDA naar voren als een van de meest efficiënte verleners van ontwikkelingshulp dankzij IDA's lage administratieve kosten, meer voorspelbare hulpstromen en aanzienlijke projectgrootte in vergelijking met andere donors.
- En in een onderzoek van AidData in 2015 onder beleidsmakers van 126 lage- en middeninkomenslanden was de Wereldbank de nummer één van 56 bilaterale donors en multilaterale instellingen vanwege haar agendabepalende invloed in ontwikkelingslanden. Volgens het rapport valt er aan de Wereldbank 'niet te tippen' wat betreft de kosten/batenverhouding.

In een klimaat waarin ontwikkelingsfinanciering onder druk staat, is het meer dan ooit nodig dat donors meer en beter gebruik maken van multilaterale kanalen. In de voorhoede van deze multilaterale kanalen vinden we IDA.

In 2015 in Nigeria werden 55 miljoen kinderen ingeënt tegen polio, een stijging van 98 procent tegenover 2014.
#EndPoverty #IDA

De Wereldbank
1818 H Street, N.W.
Washington, D.C. 20433
VERENIGDE STATEN

---

www.worldbank.org/ida

www.facebook.com/ida.wbg

www.youtube.com/worldbank

IDA

Het Fonds van de Wereldbank
Voor de Armsten
WERELDBANKGROEP